

□□□□□□□□ **EFSA Ísland** □□□□□□□□□□

Evrópumót í sjóstangaveiði, Stromness Orkneyjum 2. – 8. ágúst 2009.

- skýrsla um för félaga í EFSA Ísland -

Félagar í EFSA Ísland fóru í ágúst 2009 á árlegt Evrópumót í sjóstangaveiði, sem haldið var frá bænum Stromness á Orkneyjum en bærinn er í um einnar klst. fjarlægð með bíl frá Kirkwell, höfuðstað eyjanna. Alls fóru átta Íslendingar í ferðina og tóku þeir allir þátt í mótinu. Keppendur voru: Arnþór

Sigurðsson

Helgi

Bergsson

Ólafur Jónsson

Sigríður Kjartansdóttir

Sigurbjörg M. Kristjánsdóttir

Sigurlín Stefánsdóttir

Skarphéðinn Ásbjörnsson

Þórir Sveinsson.

Í mótinu tóku þátt um 150 keppendur frá 17 þjóðum og keppt var á 17 bátum og var mörgum þeirra skipt í a- og b-hlið.

Íslenski hópurinn flaug með Iceland Express og Icelandair miðvikudaginn

29. júlí og fimmtudaginn 30. júlí til London og Manchester. Þeir sem flugu til London héldu áfram með framhaldsflugi til

Aberdeen og þaðan með ferju til Kirkwall á Orkneyjum. Þeir sem flugu til Manchester héldu áfram með framhaldsflugi til Glasgow og þaðan með bíl til Scrabster á norðurodda Skotlands og þá með ferju til Stromness.

Laugardaginn

1. ágúst sátu Skarphéðinn Ásbjörnsson, formaður EFSA Ísland og Þórir Sveinsson, ritari EFSA Ísland, fund framkvæmdanefndar EFSA þar sem rætt var m.a. um keppnisreglur og keppnisfyrirkomulag auk þess að næstu keppnisstaðir voru ákveðnir. Samdægurs, þ.e. laugardaginn 1. ágúst, fór fram skráning og mótsgögn voru afhent. Á sunnudeginum

2. ágúst var safnast saman í útjaðri bæjarins. Gengið var eftir aðalgötunni fylktu liði, hver þjóð undir sínum fána, með sekkjapípusveit fremst til aðaltorgs bæjarins í miðbænum. Þar voru flutt ávörp og mótið opinberlega sett.

Keppnisfyrirkomulag og þátttökugjöld. Evrópumót í

sjóstangaveiði er fimm daga keppni skipt í tvær sjálfstæðar keppnir.

Í fyrri keppninni er keppt í fjóra daga í svokallaðri bátakeppni en þá er frjálst val um línu.

Í einn dag er keppt í svokallaðri línukeppni þar sem keppendum er úthlutað línu sem allir eiga að nota og er bannað að nota aðra línu en þá sem mótsstjórn afhendir, sem í mótinu í Stromness var átta kílóa lína.

Þátttakendum í Evrópumóti er raðað í unglingaflokk, almennan flokk

, eldri flokk (seniors) og ævifélagaflokk (lifemembers).

Keppt er í

einstaklings-, tvímenninga-, og sveitarkeppni og í keppni þjóða (landslið). Í mótinu í Stromness voru enn fremur veitt verðlaun fyrir stærsta þorskinn, háfinn, lýrinn, lönguna, flatfiskinn og flesta fiska mótsins.

Þátttökugjöld í mótinu voru

485 GBP fyrir veiðidagana fimm en

110 GBP ef eingöngu var keppt í línukeppni. Lokahóf fyrir einn kostaði 35 GBP.

Bátar og veiðitími. Bátar í keppninni voru af ýmsum gerður og misgamlir. Sá elsti var seglskútan „Swan“ smíðuð árið 1900, sem siglt hefur um flest heimsins höf og kom m.a. til Íslands fyrir fáeinum árum. Bátarnir voru frá Skotlandi, Orkneyjum og Shetlandseyjum og sumir sérútbúnir sjóstangaveiðibátar með góðu dekkplássi og bekkjum til að sitja á þegar siglt var og yfirleitt var klósett um borð. Veitt var báðum megin borðstokks og á stærstu bátunum voru tíu keppendur en átta á þeim minnstu. Keppendum var fyrirfram raðað niður á báta og drógu þeir um veiðistað á viðkomandi báti dag hvern og voru í sama plássi allan veiðidaginn. Mætt var á bryggju kl. hálf átta að morgni og haldið til veiða kl. níu. Veiðitíminn var sex klukkustundir dag hvern. Siglt var á miðin í um eina klukkustund og oftast stoppað til að veiða makríl í beitu og taldist hvorki sá tími né siglingartíminn á miðin til keppnistímans. Bátarnir áttu að vera komnir að bryggju í síðasta lagi kl. hálf sex síðdegis. Á flestum bátana var

skipstjórinn með háseta sem hjálpaði veiðimönnum að háfa fiskana í net og koma þeim um borð þar sem þeir voru tegundagreindir og mældir. Keppandinn fékk spilapening fyrir hvern fisk, mismunandi litur fyrir stærð og tegund, og var peningurinn settur í innsiglaðan bauk keppandans. Að lokinni mælingu var fisknum sleppt lifandi í sjóinn. Veiðimanni var heimilt að taka fiska sína með í land ef hann óskaði í þeim tilgangi að neyta þeirra sjálfur. Sérstakur aðaltrúnaðarmaður (Fish Captain) og aðstoðartrúnaðarmaður (Steward) voru um borð sem jafnframt voru keppendur. Skipstjóri viðkomandi báts ráðfærði sig við aðaltrúnaðarmanninn á hvaða miðum veiða átti hverju sinni og bar trúnaðarmaðurinn tillögurnar upp við aðra veiðimenn og réð meirihluti för. Önnur verkefni voru að þeir, þ.e. trúnaðarmennirnir, fylgdust með að keppnin færi fram samkvæmt settum reglum, staðfestu mælingu einstakra fiska ef þurfa þótti og reiknuðu í lok dags út stig einstakra keppenda með því að rjúfa innsigli á bauk keppandans, telja saman stigin og færa á skorblað keppandans. Þeir staðfestu svo allir þrír útreikningana með undirskrift sinni. Skorblöðunum var síðan skilað til mótsstjórnar er í land var komið. Nokkrir Íslendingana voru skipaðir aðaltrúnaðarmenn og/eða aðstoðartrúnaðarmenn um borð.

Brottfararstaður bátana var frá bryggju í miðbæ Stromness. Skipstjórar sigldu bátunum á veiðislóð sem meirihluti veiðimanna ákvað. Veitt var yfirleitt á 30-70 metra dýpi allt eftir því hvernig stóð á vindátt,

straumur og líklegast var talið hvaða tegund af fiski gæfi sig á veiðislóðinni. Botn var mjög misjafn, ýmist sandbotn, steinóttur eða grófur botn þannig að hætta var á festum í botni.

Í bátakeppninni var heimilt að hafa tvo króka á færi en þríkrækja var yfirleitt ekki notuð þó heimild hafi verið til þess. Húkkaður fiskur eða fiskur kræktur aftan við aftasta tálknbarð taldist ekki með og var dæmdur úr leik. Veiðibúnaður keppenda, veiðistangir og hjól, er annar en íslenskir keppendur eru vanir að nota hérlandis. Algengustu veiðihjólin voru Ambassador 7000 og 7500 eða álíka hjól og opin spinnhjól. Veiðistangir voru léttar langar stangir um 7- 8 fet að lengd, með skiptanlegum toppum með mikilli sveigju, lína oft ofurlína (í bátakeppninni) eða 0,4 mm til 0,5 mm venjuleg lína 200 – 400 metrar að lengd. Algengasti slóðinn var „Tube boom – flowing trace“, þ.e. slóði útbúinn á sérstakri slá/bómu með tauminn og önglana tvo út frá bómunni. Annar algengur slóði var "paternoster", þ.e. annar krókurinn er á þríhyrndum sigurnagla eða festur álíka út frá slóðanum. Sökkur voru yfirleitt dropalagaðar blýsökkur eða kúlur allt að 400 grömm að þyngd. Misstórir krókar voru notaðir og þó fór það eftir tegundum fiska sem hverju sinni var reynt að veiða. Almennt má þó segja að sérstakur

slóði var fyrir hverja og eina tegund af fiski, heilás fyrir löngu, letingi fyrir háf en langur taumur með tveimur rauðum gúmmíormum fyrir lýrinn. Við veiðar á lýr var ýmist notuð enska aðferðin sem fólst í að draga hægt inn ca. 6-10 snúninga í einu og láta þá sökkuna í botn og gúmmí agnið flaut upp frá botni og lýrinn elti. Eða nota skosku aðferðina að draga tauminn lúshægt inn og vona að lýrinn elti. Beitt var makríl og fengu veiðimenn í upphafi veiðiferðar afhenta tvo frosna makríla. Beita mátti fiski sem var húkkaður en þá þurfti að skera sporðinn af til að sýna að um beitu væri að ræða. Margir veiðimannanna skáru beituna eftir kúnstarinnar reglum allt eftir tegund fiskjar.

Misjafnt rek var eftir veiðidögum allt frá logni upp í 2 til 3 mílna rek með tilheyrandi sjógangi. Veitt var oftast nærri „The Old Man of Hou“, sjávarstandi er hefur andlitsfall gamals manns frá ákveðnu sjónarhorni. Hver veiðimaður mátti hafa eina veiðistöng til vara tilbúna án slóða en auk þess varastangir óuppsettar eins og hver vildi.

Fiskar og mæling árangurs.Árangur keppanda var reiknaður út frá fjölda tegunda og fiska sem hann veiddi. Veiða mátti ótakmarkað af þorski, löngu, háfur

og ýsu en fimm fiska af annarri tegund. Sá vann bátinn sem stigahæstur var. Árangur annarra veiðimanna var svo reiknaður út í hlutfalli frá efsta manni um borð.

Helstu fiskar sem veiddust voru langa (ling), háfur (Spurdog), þorskur (Cod), deplaháfur (Dog fish) og lýr (Pollack). Nokkrar aðrar tegundir sem veiddust voru ýsa (haddock), bassar (Wrasse), urrari og randaknurri

(Red gunard, Grey gunard). Fjöldi fiska sem veiðimaður veiddi yfir daginn og náði máli var allt frá örfáum fiskum uppí nokkra tugi fiska. Lágmarksstærð þorsks var 35 cm, 50 cm fyrir löngu og hafál og 25 cm fyrir flesta aðra fiska. Þorskur sem fór yfir 50 cm og langa sem mældist yfir 60 cm gáfu fleiri stig í bátakeppninni. Í línukeppninni gildi samanlögð lengd fiska og vann sá bátinn sem dró samtals flesta lengdarc.m. af fiski .

Árangur.Árangur íslensku þátttakendana var viðunandi

og voru þeir fyrir miðju og þar fyrir neðan í keppninni. Skarphéðinn Ásbjörnsson fékk verðlaun fyrir stærsta þorskinn sem mældist 79 cm.

Aðstaða í landi og umgjörð keppinnar. Íslensku keppendurnir gistu á tveimur gistiheimilum nærri höfninni og miðbænum. Miðstöð keppinnar var á hótél Stromness og í sérstakri skrifstofu mótsstjórnar við höfnina. Úrslit dagsins voru birt á auglýsingatöflu þar sem lesa mátti hverju sinni um stöðu hvers keppanda.

Stromness er einstaklega vinalegur og „gamaldags“ bær á suð-vesturhluta Orkneyja með um 2.100 íbúa þar sem lágreist húsin eru byggð úr gráu graníti, með steinlögðum þröngum strætum og við húsin næst höfninni og ströndinni eru steinlagðar bryggjur og hallandi brautir til að renna bátum á flot. Landslagið minnir eilítið á gróðursælustu sveitir Íslands, lítið um tré og landareignum skipt með steinhlöðnum görðum. Fjöldi kúa eru á beit á öllum túnum og er svæðið rómað fyrir gott nautakyn og afurðir þeirra s.k. „prime-beef“.

Við Stromness er Scapa Flow

herskipalægið þar sem Bretar sökktu 17 stórum herskipum Þjóðverja í lok fyrri heimstyrjaldar og þar sem í síðari heimstyrjöldinni var vettvangur stríðsátaka í formi kaþbátaárása Þjóðverja á herskipaflota Breta. Í dag er staðurinn mjög vinsæll hjá köfurum, sem kafa niður að skipsflökunum, en fjölmargir sérhæfðir bátar eru gerðir út

frá staðnum eingöngu til að sinna ferðamönnum sem stunda þessa íþrótt.

Margir eyjaskeggja og sérstaklega þeir sem koma frá Shetlandseyjum telja sig fremur Norðurlandabúa en Skota enda má heyra á mæli þeirra og lesa af staðarheitum mörg orð sem minnir á íslensku eða fornorsku.

Mótinu lauk laugardaginn 8. ágúst með glæsilegri verðlaunaafhendingu í samkomusal í Stromness Academy þar sem keppendur mættu í EFSA klæðnaði, þ.e. bláum/svörtum/ grænum blaserjakka og gráum buxum, margir skreyttir margvíslegum merkjum og borðum

.

Í lok verðlaunaafhendingarinnar afhenti forseti sambandsins Horst Schneider

f

ormanni EFSA Ísland Skarphéðni Ásbjörnssyni EFSA fánann. Þar með var formlegu tákni Evrópumótanna í sjóstangaveiði komið í hendur Íslendinga, en næsta Evrópumót verður haldið á Íslandi árið 2010.

Lokahóf keppinnar

fór fram í samkomusal þessa sama staðar með sameiginlegum kvöldverði en síðar um kvöldið lék staðarhljómsveit fyrir dansi. Margir Skotana mættu í hefðbundnum Skotaklæðnaði í pils og hníf í slíðri og voru sumir búningana einstaklega glæsilegir.

Orkneyjarfarar héldu frá Stromness 9. og 10. ágúst, sumir flugu beint frá eyjunum til London og þaðan áfram til Íslands en aðrir ferðuðust um Skotland og England í nokkra daga áður en heim var haldið.

Á Evrópumótum

í sjóstangaveiði hittast veiðifélagar úr fyrri mótum frá fjölmörgum löndum og er þar jafnan fagnaðarfundir. Marga þátttakandana í mótinu í Stromness höfðu Íslendingarnir hitt áður á mörgum öðrum mótum. Mótið í Orkneyjum var einstaklega vel skipulagt og gekk áfallalaust fyrir sig þrátt fyrir mikið og flókið umfang. Íslensku keppendurnir nutu mikillar gestrisni og voru þeir einhuga um að mótið hafi verið skemmtilegt og ánægjulegt að sækja Skota heim.

Sjá má myndir frá ferðinni í myndaalbúminu hér á heimasíðunni.

Ísafirði, 9. september 2009 Þórir Sveinsson, ritari EFSA
Ísland.